

Elija ali o postu *odlomki*

2. 2. Velika je moč posta; gre namreč za boj, ki je tako čudovit, da je post razveselil celo Kristusa, in tako učinkovit, da je ljudi dvignil v nebesa. In če uporabimo človeške in ne božanske primere, glas, ki je prišel iz Elijevih postnih ust, je zaprl nebesa za svetoskrunsko judovsko ljudstvo. Ko je Ahab postavil oltar maliku, po besedah preroka tri leta in šest mesecev ni padel dež na zemljo. Pravična kazen, ki naj bi ustrezno omejila nezmernost, da bi se nebesa zaprla za hudobneže, ki so oskrunili zemeljske stvari. Prav tako je primerno, da je bil prerok, da bi obsodil svetoskrunskega kralja, poslan k vdovi iz Sarepte v Sidonu, ki si je, ker je imela raje pobožnost kot hrano, edina zaslužila, da ni občutila stiske splošne lakote. Zato v vrču ni zmanjkalo moke, vode v potoku pa je primanjkovalo.

3. Zakaj bi nadaljevali z njegovimi drugimi dejanji? S postom je obudil vdovinega sina iz podzemlja, s postom je priklical dež, s postom je priklical ogenj z neba, s postom se je na vozu dvignil v nebesa in s štiridesetdnevnim postom je bil deležen Božje navzočnosti. Skratka, več si je zaslužil, ko se je bolj postil. S postom je ustavil tok Jordana, in ko se je struga reke, prepolna vode, nenadoma posušila, jo je prečkal s suhimi nogami. Po pravici ga je Bog ocenil za vrednega nebes, to je, da je bil vnebovzet s telesom, ker je v telesu živel božansko življenje in na zemlji pokazal, kako se odvija nebeško življenje.

3. 4. Kaj je namreč post, če ne temelj in podoba nebes? Post je hrana za dušo, duhovna hrana, post je življenje angelov, post je smrt greha, izničenje zločina, sredstvo odrešenja, izvor milosti, temelj čistosti. Po tej poti človek hitreje doseže Boga, po tej poti se je Elija povzpел še pred vozom, to dediščino trezne vzdržnosti je zapustil svojemu učencu, ko se je povzpел v nebesa, s to krepostjo in s tem Elijevim duhom je prišel Janez.

Tudi on se je v puščavi posvetil postu, njegova hrana pa so bile kobilice in divji med. In zato tisti, ki je s svojo zdržnostjo presešel možnosti človeškega življenja, ni veljal za človeka, ampak za angela. O njem beremo: *Celo več kot prerok. To je tisti, o katerem je bilo zapisano: »Glej, jaz pošiljam svojega angela pred teboj, da ti pripravi pot.«* Kdo s človeškimi sposobnostmi bi lahko jezdil na ognjenih konjih, na ognjenih vozovih, kdo bi lahko vodil dirko po zraku, če ne tisti, ki je spremenil naravo človeškega telesa z močjo posta, ki daje nerazpadljivost?

...

4. 7. Gospod je ustvaril raj za srečo blaženih, vanj je postavil človeka, da bi ga obdeloval in varoval, in ker vemo, da post ni od nedavnega, je tam najprej vzpostavil zakon o postu, saj je vedel, da bo zaradi hrane vstopil greh. Prva kazen je za prestopok posta v skladu z Božjo zapovedjo: Ne jej z drevesa spoznanja dobrega in zlega; tisti dan, ko boš jedel z njega, boš umrl. Tako je res, da nihče ni vedel za prestopok, dokler se ni pojavila ona, ki je prva prekršila predpis o vzdržnosti. Zakon je prišel od Gospoda Boga, prestopok od hudiča: krivda zaradi hrane, po hrani pa skrivanje: v hrani spoznanje slabosti, v postu krepost trdnosti. Dokler sta se namreč vzdržala prepovedanega, nista vedela, da sta gola; ko sta jedla sad prepovedanega drevesa, sta spoznala, da sta gola.

Ko je ženska vedela, kdo je odgovoren za krivdo, je na vprašanje upravičeno odgovorila: *Kača me je pregovorila in sem jedla*. Kača prepriča požrešnost, Gospod pa uvede post. Sam namreč pravi: *Postíte se in molíte, da ne pridete v skušnjava*. Zato je požrešnost pregnala iz raja vladajočega, vzdržnost pa je zablodelega vrnila nazaj.

...

7. 20. Daniel, človek želja, se je s tritedenskim postom naučil postiti celo leve. Ko so ga vrgli v jamo, so se mu zaradi trdnosti ob odpovedovanju hrani okončine utrdile do trdote jekla, tako da ni bil izpostavljen poškodbam. Postenje ga je tako stisnilo, da ga zveri niso imele možnosti ugrizniti. Levi so imeli zaprta usta, zaklenjena zaradi svetosti preroške vzdržnosti do te mere, da jih niso mogli odpreti, ker jih je zaslužnost zvezala kakor z vrvico.

21. Tako je post ugasnil moč ognja; post je zaprl usta levov; post je strdil morske vode; post je stopil skalo v izvir vode; z močjo posta, ki je spremenil njihovo naravo, se je morje strdilo in iz skale je pritekla voda.

8. 22. In zakaj bi se zatekali k primerom iz preteklosti, ko pa nam post ponuja obilo milosti v sedanosti? Kdo je s postom uničil svojo hišo, zapravil svoje bogastvo? Kdo nima nezaupanja do razkošja, kdo ne spoštuje vzdržnosti? Čigava varčnost si je zaželela posteljo? Čigava pijanost ni užalila sramežljivosti? Post je učenje zdržnosti, pravilo skromnosti, ponižnost uma, mrtvenje telesa, zgled treznosti, pravilo kreposti, očiščevanje duše, darovanje usmiljenja, vzgoja prizanesljivosti, privlačnost dobrodelnosti, okras starosti, obramba mladosti. Nihče, ki se je postil, ni trpel zaradi težkega želodca, nihče ni doživel kapi zaradi zdržnosti, nasprotno, vsi so jo s tem preprečili in jo držali daleč proč. Je dobra zaloga za potovanje, dobra za življenje, dobra v morju: pomirja brodolome, ohranja hrano.

...

9. 32. ... Ko je človek lačen, postane prijetnejša hrana, ki pogosto uživana izgubi svojo vrednost, če jo jemo vsak dan. Post je začimba hrane. Večja ko je želja po hrani, bolj okusna je hrana. Zaradi žeje je pijača bolj okusna. ... Tudi sonce je bolj dobrodošlo po noči, tudi svetloba je svetlejša po temi in spanec je slajši po budnosti, tudi zdravje je prijetnejše po napadih bolezni. Od samega stvarnika sveta smo se naučili, da nasprotja pogosto povečajo lepoto. Tako po eni strani lakota opravičuje obroke, po drugi strani pa miza s postom postane prijetnejša.

...

10. 34. Vendar pa post ni prijeten zaradi kakršne koli lakote, temveč zaradi lakote, ki jo sprejemamo iz strahu pred Bogom. Pomisli. V postnem času se postimo vsak dan, razen sobote in nedelje. Z Gospodovo veliko nočjo se ta post konča. Pride dan vstajenja, izvoljeni se krstijo, pridejo k oltarju, prejmejo zakrament, žejni močno pijejo. Upravičeno pravijo tisti, ki se okrepčajo z duhovno hrano in pijačo: »Ti si mi pripravil mizo in kako dragocena je tvoja opojna čaša!«